

Celje - skladišče

D-Per
65/1991

5000013545,2

COBISS

OSEBNA KNI. CELJE

RUDAR

Glasiło Rudnika lignita Velenje

LETO XXV

PETEK, 22. FEBRUAR 1991

ŠTEVILKA 2

Zadnje soboto v prejšnjem mesecu (26. januarja) je aktiv invalidov našega rudnika imel redno letno konferenco, po vrsti že deseto takšno, delegatsko izvedeno letno skupščino, saj je bil ustanovljen pred desetimi leti.

V času te konference je bilo v RLV zaposlenih 847 invalidov, kar pomeni, da je povprečno vsak šesti delavec v podjetju bil invalid. Število invalidov v RLV se zadnje leto ni zmanjšalo – nasprotno: kljub temu, da jih je bilo precej upokojenih, se je zaradi razporeditve rudniških invalidov iz Skupnih služb in Zavarovanja razformirane sestavljene organizacije REK Velenje v RLV povečalo.

Številčnost Aktiva invalidov RLV je tako narastla. In še naj bi narastla, in sicer za rudniške invalide iz Aktiva invalidov Sipaka, ki jih je vseh skupaj menda okrog 12. Saj takšno željo je na tej konferenci izrazil na njej prisoten njihov predstavnik. Vendar kar takoj o njej ni bilo mogoče razpravljati in sklepati. Predsednik delovnega predsedstva konference Valter Golob je dejal, da je o takšni zadevi mogoče veljavno razpravljati in odločati le znotraj vsega članstva Aktiva invalidov RLV, ne pa samo v krogu delegatov na konferenci iz sekcij aktiva po rudniških obratih in iz sekcije aktiva v rudniških skupnih službah.

Aktiv invalidov našega podjetja je prav gotovo zanimiv za invalide tudi drugod v velenjski občini. Kajti tako vzoren, kot je po aktivnosti sam – in po povezanosti s sindikatom, skupnimi službami, obratovodji in poslovodnim odborom podjetja ter vodstvom Društva invalidov Velenje – je marsikaj dosegel.

Predstavniki Društva invalidov Velenje Edvard Centrih o dosežkih aktiva na njegovi letni konferenci:

"Spoštovani prijatelji, v imenu Društva invalidov Velenje, ki zdaj šteje skupno 3 187 članov, bi najprej izrazil željo, da bi mir prišel tudi med nas invalide in da bi obdržali pravice, ki jim imamo, dolžnosti pa povečali.

Drugo, kar bi rekel, je: za vse, kar je vaš aktiv naredil, bo dobil zlati znak Zveze društev invalidov Slovenije.

V RLV je res toliko narejenega za invalide, da bi komaj komurkoli lahko kaj očitali. Kak ukrep pa je včasih le udaril invalida kot človeka na splošno. Prizadevanja za ureditev nadomestila osebnega do-

AKTIV INVALIDOV NAŠEGA RUDNIKA IMA ZA SABO ŽE DESET LET DELOVANJA

hodka, kakor komu gre, pa ste rudniški invalidi dobro izpeljali.

Svoj čas so invalidi v RLV imeli zelo velike težave. Pravice do odškodnine si niso niti upali uveljavljati. Zdaj uveljavljanje poteka sproti. Nekateri pa pri tem izsiljujejo.

Kadrovska, socialna in splošno-pravna služba pri vas imajo za invalide veliko posluha. Rešenih zahtevkov invalidov RLV

je resnično ogromno. Zelo prav je tudi, da se invalidi ukvarjate s programiranimi zdravstveno preventivnimi aktivnostmi. Varstvo pri delu v RLV pa je sploh izvrstno urejeno.

Zavarovalnine so tudi tako povečane, da je za delavca marsikaj zagotovljeno.

Naprej na drugi strani!

NAPREJ V ŠTEVILKI

STRAN 2 – Kako proizvajamo?, STRAN 4 – Psihološko delo v našem podjetju, STRAN 6 – Jamska mehanizacija, po številu zaposlenih delavcev naš največji obrat, STRAN 10 – Inovacijska dejavnost v podjetju, STRAN 12 – Odšli so v pokoj, Prošnja Jamomerstva RLV, Naj bo vsak dan praznik!

Splošna družbena situacija pa je takšna, da smo vsi bili za demokracijo, novote, posledic pa nismo hoteli sprejeti.

V Markovičevi vladi so gospodarski program sestavljali, ne pa socialnega – za zaposlovanje in zavarovanje brezposelnih.

Nič dobrega se nam ne obeta, če sami ne bomo kaj storili, če si sami ne bomo pomagali – da bi nam potem tudi bog.

V RLV ste si invalidi zagotovili tudi dodatni letni dopust.

Z ureditvijo statusa invalidskih delavnic za obrat HTZ ste invalidi v RLV tudi precej pridobili. Vendar razvoj tega obrata bi bilo treba pospešiti. V velenjski občini bodo sploh potrebne dodatne možnosti za zaposlovanje invalidov. O tem bomo morali katero reči tudi na letošnji redni letni skupščini Društva invalidov Velenje.

(Opomba poročevalca: Zdaj je že opravljena; bila je v nedeljo dopoldne, 17. februarja, v Domu kulture v Šoštanju.)

RLV si zasluži pohvalo tudi za dotiranje dejavnosti svojega aktiva invalidov. Iz tega, kar sem malo prej slišal, pa sem razbral, da v aktivu z denarjem tudi pametno gospodarite. Za članarino – skupaj za vaš aktiv in Društvo invalidov Velenje vsak za celo leto 120 dinarjev in od tega za društvo 50 – pa le dajte izjave za odtegnitev od plač za januar ali februar.

(Opomba poročevalca: Odtegnjena bo od plač za februar.)

Časi so pač takšni, da bomo invalidi dejavnost svojih organizacij morali plačevati bolj sami. Se pa splača. Saj vaš aktiv je za vse invalide v podjetju veliko naredil. Društvo invalidov Velenje pa je tudi eno najbolj delavnih v Sloveniji in ima delegata v vodstvu slovenske in tudi vodstvu jugoslovanske zveze društev invalidov, kolikor je te zveze še.

Za nas invalide so pomembne tudi družabne, izletniško-razvedrilne in športno-rekreacijske prireditve in njim posvečamo tudi kar precej pozornosti, morali pa bi je še več. Naše tovrstne potrebe v okolju razumejo, dokaj tudi Zveza telesnokulturnih organizacij Velenje. Vam pa na tem področju pomaga rudnik in ob njegovi pomoči bo vaš aktiv sploh še naprej lahko dobro delal.

Posebno zaslužen je za aktivnost vašega aktiva njegov predsednik Vili Kerin. In vodstvo rudnika je vam invalidom tudi vedno pomagalo, kolikor je moglo.

Če malo omenim še funkcijo pravobranilca v občini, ki jo opravljam, pa moram reči, da sem v RLV vedno dobil zagotovila, da bodo invalidom pomagali. Vendar če je kaj narobe, želimo verodostojen odgovor.

Nasploh pa vam, in drugim invalidom v RLV, želim, da bi bili zdravi, da bi bilo čimmanj novih delavcev v vaših vrstah in da bi znali kdaj pri čem tudi malo potpeti."

KAKO PROIZVAJAMO?

Proizvodnja premoga v našem rudniku v januarju v primerjavi s predvideno v začasnem osnovnem, letnem načrtu in v primerjavi s predvideno v mesečnem načrtu:

Jama Preloge	106 900 ton	(106,47 %)	121,48 %
Jama Pesje	159 930 ton	(118,73 %)	123,21 %
Jama Škale	90 250 ton	(87,41 %)	89,18 %
Priprave	23 320 ton	(106,00 %)	106,00 %
RLV	380 400 ton	(105,56 %)	111,55 %

V mesecu januarju smo imeli 22 delovnih dni!

Proizvodni načrt za februar

(V oklepajih so navedene proizvodne naloge iz začasnega osnovnega načrta!)

Jama Preloge	94 500 ton	(109 450)
	4 500 t/dan	(4 975)
Jama Pesje	130 200 ton	(121 450)
	6 200 t/dan	(5 520)
Jama Škale	92 400 ton	(96 300)
	4 400 t/dan	(4 377)
Priprave	21 000 ton	(22 000)
	1 000 t/dan	(1 000)
RLV	338 100 ton	(349 200)
	16 100 t/dan	(15 873)

Za februar smo načrtovali 21 delovnih dni, vključno z eno delovno soboto (16. februarja), s preostalimi tremi pa prostimi.

Proizvodna služba RLV

V podjetju imamo tudi delavce, ki so prikrajšani za status invalida!

Na to je na konferenci opomnil Valter Golob in pri tem mislil na delavce v podjetju z ugotovljeno spremenjeno delovno sposobnostjo.

"Takih delavcev," je dejal, "imamo okrog 100 in med njimi so mogoče tudi takšni, ki so bolj invalidni od nekaterih s statusom invalida.

Glede tega problema bi se danes tudi morali kaj pogovoriti.

Naj bodo tudi ti delavci člani našega aktiva, da bo reševanje njihovih problemov potekalo bolj organizirano! Pa sprememba zakonodaje! Kaj je bilo ali pa bo še spre-

menjeno in zadeva nas invalide?

Če pride do stečaja RLV, noben rudniški invalid ni zaščiteno. Zdaj je vodstvo podjetja sicer takšno, da invalide ne izpostavlja."

Beseda prisotnega predsednika poslovnega odbora RLV mag. Franca Avberška na konferenci:

"Pravkar sem bil nekako izzvan k besedi. Pa naj zato povem, kar je po mojem mnenju prav, da veste, kolikor mogoče se ne veste!

Ta teden je zasedal slovenski parlament in glede zaposlovanja ni sprejel nobene pri-

Ob začetku kegljaškega in družabnega srečanja predstavnikov naših invalidov, invalidov ESO in Tovarne dušika Ruše ter delavcev Uniorja v Zrečah, ki ga je priredil aktiv naših invalidov kmalu po svoji redni letni konferenci – v petek, 8. februarja. Kako je to, že tradicionalno srečanje potekalo, pa prihodnjič!

RUDAR, glasilo Rudnika lignita Velenje

Odgovorni urednik: Janko Lukner

Naslov uredništva: Rudnik lignita Velenje, glasilo Rudar, Partizanska 78 (NOP), 63320 Velenje

Telefon: (063) 853-312, interno 1815

Tisk: Tiskarna Velenje (Štrbenkova 6, 63320 Velenje)

Naklada in izdajanje: 5 000 izvodov enkrat na mesec

Ob zahvali na konferenci aktiva naših invalidov celotnemu vodstvu podjetja za vse, kar je storilo za reševanje problemov invalidov v podjetju. Od leve proti desni na sliki: Edvard Centrih, mag. Franc Avberšek, član delovnega predsedstva Drago Kremžar in predsednik delovnega predsedstva konference Valter Golob

pombe združenih sindikatov. Sindikati se zavzemajo najprej za reševanje gospodarstva.

Tri točke amandmajev, povezane z invalidi, pa so bile sprejete. Sicer pa naj bi celotna sociala bila v normalnih okvirih.

V mnenjih sindikatov pa me motijo napadi na direktorje, tisto sekanje po njih.

Direktor v firmi nima interesa za odpuščanje delavcev vse križem. To velja tudi za vodstvo RLV. So pa pred nami res zelo hudi časi.

Zdaj, v januarju, pri temperaturi - 10°C, v TEŠ ustaviti drugi največji blok, kot se je zgodilo, ker ni bilo potrebe po njegovem obratovanju, ker je bila pač poraba elektrike zelo mala, je dogodek, ki ga ne pomnim.

Tovarne stojijo. Ni denarja za nič. Le za penzije ga je še. Pa tudi pri penzijah je enačba postala že neenačba, ker pač gre pri njih za najugodnejšo osnovo za zavarovanca - za povpreček njegove plače iz desetletja, v katerem je bil najbolje plačan - in je zato njegova penzija v primerjavi s povprečnimi plačami zdaj že kar previsoka!

Vse to so problemi, ki jih bo treba spraviti v razumne meje.

Japoncem, recimo, primanjkuje ljudi za delo, ker so se reševanja problemov lotili pri gospodarstvu in imajo zdaj tudi nove izdelke, nove proizvodne programe. Pri nas pa je taka naloga zdaj pred nami. Na nas je torej, da bomo kar

najbolje delali za podjetje. Republiški sekretar za energetiko nam je že lani rekel: "Znižajte proizvodnjo!"

Na deponiji bomo 1. februarja imeli 100 000 ton premoga več, kot naj bi ga imeli po planu. V Ljubljani so mi rekli, da naj za letošnje ne predvidevamo več potreb po naši proizvodnji za energetiko kot za 3 milijone ton.

Zdaj imamo dogovorjeno, da bi cena našega premoga za energetiko bila 5,5 nemške marke za GJ toplotne energije v njem in bi pri tem bili subvencionirani še z ne več kot pol marke za GJ, nadejali pa smo se subvencije 1,5 marke za GJ."

(Opomba poročevalca:

Pri načrtovani povprečni toplotni vrednosti našega premoga za letošnje 9,787 GJ/tono in pri tečaju marke 9 din dogovorjena cena 5,5 marke za GJ toplotne energije v našem premogu pomeni približno 53,83 marke ali 484 din/tono premoga. Če k temu prištejemo še omenjeno subvencijo okrog 0,5 marke, pa dobimo okrog 58,72 marke ali 528,5 din/tono premoga.)

Nadalje je predsednik poslovnega odbora delegatom naših invalidov in drugim na konferenci spregovoril o ugotavljanju in razreševanju kadrovskih presežkov v podjetju. Od te problematike se je potem spet vrnil na proizvodne možnosti RLV glede na potrebe po njegovi proizvodnji in pri tem opozoril tudi na odločitev velenjske občinske

skupnosti za rigorozne ekološke sanacijske ukrepe, kar se TEŠ tiče.

Torej se je dotaknil tudi resnice, da se zdaj ta odločitev velenjske občinske skupnosti zaradi splošne gospodarske recesije - ki jo pri nas poglablja še zelo desno prokapitalistično usmerjena vladajoča strankarska koalicija - kaže tudi kot odločitev za samožrtvovanje cele skupnosti, ali vsaj velikega njenega dela, ki se živi od energetske dejavnosti, na oltarju ekologije.

Se bomo res znašli zaradi čistega ekološkega idealizma v situaciji, ko bomo lahko po mitingaško zatulili: velik onesnaževalec okolja je zaprt, živelja ekologija!... ob množici na pol lačnih brezposelnih in vrh tega praktično brezpravnih delavcev?!

Ali pa se bomo v taki situaciji znašli zaradi nebrzdanega centralizma, ki ga zganja šopek naših desničarsko nastrojenih oblastnikov, borcev "za slavo vojvodine Kranjske" z eno samo metropolo in vesoljno provinco, kaj se ve?!

V prejšnji številki Rudarja se je eden od objavljenih aforizmov Marjana Lipičnika glasil: "Za nekatere ljubitelje narave je najbolje, da ostanejo kar v mestu."

Pa saj so ostali - bi k temu kazalo dodati... In še dalje tako kot doslej prosperirajo tudi kot politiki - žal pa, ker so politiki iz mesta v provinci, le kot politiki druge vrste ali rezervni politiki med "gnadami" v metropoli!

Teh medklicev seveda ni izrekel predsednik našega poslovnega odbora. In bolje je, da jih ni. Saj veste, da če bi jih in bi se o njih razvedelo, bi utegnili še pri njem izkusiti pregovor: več psov - volčja smrt!

Nasprotno, kolikor so mogoče ti medklici črnogledi, toliko je predsednik poslovnega odbora izrekel tudi optimističnih misli za ves kolektiv našega podjetja. Naprej, denimo, to, da bo vodstvo RLV storilo vse, da bi letošnje imeli proizvodnjo 4 milijone ton premoga in od tega za energetiko 3 milijone ton.

"Toliko premoga ne bo lahko prodati, saj nekatere stare odjemalce našega premoga izgubljamo," je ob tem pouda-

ril, nato pa nadaljeval:

"Ljubljanske toplarne-elektrarne, na primer, so prenehale jemati naš premog, ker so v koprsko pristanišče pripeljali črni premog, ki je bojda za njih cenejši.

Če je res to vzrok, da ne iščejo več premoga pri nas, je vprašanje. Zgodi pa se lahko, da bodo prišli časi, ko ga bodo še iskale pri nas. A zdaj je s tem starim odjemalcem našega premoga tako, kot je - izgubili smo ga!

V vodstvu RLV take probleme zelo občutimo. Smo pa kljub vsemu še lahko zadovoljni zaradi perspektive, ki jo RLV ima. Seveda pa se lahko zgodi, da bomo morali v rudniku še manj delati in bodo zato tudi naše plače manjše. Za kakšnih 20 % se nam mogoče lahko zmanjšajo potrebe po našem delu in naše plače z njimi.

Poskušali pa bomo tudi usklajevati naše možnosti in želje, da bi plače nekako le ohranili, bodisi z ustreznim zmanjšanjem števila zaposlenih ali pa tako, da bi dajatev za družbene službe bile manjše.

Nismo za to, da bi bilo manj na primer učiteljev, zdravnikov, vendar v družbenih službah je zaposlenih še veliko drugih in dejavnost vseh nekaj stane. Tudi JLA veliko stane. Gospodarstvo bo pač treba dvigniti.

Za zmanjševanje števila delavcev pri nas pa še vedno velja poslovna filozofija: človek, delo, znanje - čeprav nam pri njej človek na prvem mestu včasih dela že hude preglavice. A bomo vztrajali, da človek na pravem mestu ostane, da bo vse, kar delamo z ljudmi v podjetju, storjeno z njihovim soglasjem.

Problem odvečnih delavcev bomo še naprej razreševali z odpravninami. Zdaj bo odšlo iz podjetja za zagotovljeno odpravnino okrog 190 delavcev, za temi pa naj bi jih odšlo še 70. A ne več toliko z odkopov, kot jih je odšlo doslej; le toliko, da bomo lahko zaposlili naše štipendiste, ki so uspešno končali šolanje.

Zdaj nas je v celem podjetju zaposlenih okrog 5 085, prihodnji teden pa nas bo zaradi odhoda omenjenih delavcev z zagotovljenimi odpravninami že okrog 200 manj, torej precej pod 5 000.

Povprečna odpravnina je zdaj okrog 30 000 nemških mark in odhajanje delavcev z zago-

tovljeno odpravljeno je vsekakor smiselno. Tako lahko obenem nekoliko zmanjšamo število zaposlenih in zaposlimo nekaj naših študentov, ki so končali šolanje.

Na usklajevanje števila zaposlenih s potrebami pa vpliva skoraj vse, kar se dogaja po državi. Kar precej težav nam je na primer povzročilo tudi to, da je bilo na sluzenje kadrovskega roka v JLA namesto 100 vpoklicanih 60 naših mladih delavcev.

Bomo pa kadrovske presežke skušali razreševati tudi s povečevanjem zunanje realizacije delov nekaterih naših obratov in skupnih služb. To je s povečevanjem njihovega poslovanja zunaj RLV. Nadalje pa s postopnim organiziranjem tako usmerjenih delov podjetja v družbe z omejeno odgovornostjo in kapitalom najprej 100-odstotno rudniškim, potem pa bi skušali pritegniti za sovlaganje kapitala v te družbe tudi interesente zunaj rudnika.

Možnosti za tak podjetniški razvoj imajo deli našega podjetja, kot so obrati v Zunanji dejavnosti Peskopaka, betonarna, mizarska delavnica, žaga v NOP in v Škalah, potem obrat HTZ, Služba stanovanjske izgradnje in morda še kateri del podjetja.

Osnovno proizvodnjo rudnika pač želimo očistiti stroškov drugih dejavnosti, sploh pa doseči, da bi si vsak delavec v podjetju v začetku vsakega delovnega dne sam pri sebi rekel: 'Firma me potrebuje, in zanjo bom naredil vse, kar znam in morem.'

Zavzemali se bomo tudi, da bi bilo med nami, invalidi, čimmanj novih invalidov in delavcev z okrnjeno ali spremenjeno delovno sposobnostjo sploh. Torej za preprečevanje vzrokov nastanka invalidnosti ali spremenjene delovne sposobnosti pri zaposlenih, ki pa so – kot sem zadnjič videl, ko sem pregledoval narejeno analizo te problematike – ne toliko nezgode pri delu kot drugi. Saj kako pa si je mogoče drugače razlagati, da imamo toliko invalidov in delavcev s spremenjeno delovno sposobnostjo v kolektivu zaradi bolezni, kot so na primer boleznine prebavnega trakta. Sicer pa se bomo zavzemali za enakopravnost zdravih delavcev in delavcev z zdravstvenimi okvarami in težavami v kolektivu.

Nalog in dela je torej pred nami veliko, če želimo kot podjetje os-

tati med najboljšimi podjetji v premogovništvu v Jugoslaviji in tudi med premogovniki, podobni našemu, v tujini. Zdaj smo med najboljšimi podjetji naše vrste doma in v svetu. To dokazujejo podatki, ki smo jih zbrali; predvsem podatki o rudniških učinkih. Cene, ki jih dosegajo za premog premogovniki po svetu, pa so zelo odvisne od energetske politike vlad.

Vsekakor naši izdelki niso nekonkurenčni v tujini zaradi porabljene energije in premoga zanje. Vzroki njihove nekonkurenčnosti so druge.

Vprašanje je, ali je smiselno gospodarske probleme reševati s hojo s transparenti in zastavami po ulicah.

Za rešitev naših gospodarskih problemov potrebujemo predvsem dodaten kapital. Žal pa vse, kar se po Jugoslaviji dogaja, odbija tuje investitorje.

To sem hotel povedati, ko sem že imel priložnost, da povem. In nam tem se skupaj zamislimo, ne da bi postajali črnogledi."

Zahvala vodstvu podjetja, potrjena s ploskanjem vseh udeležencev konference

Po vsem, kar je predsednik poslovnega odbora povedal, se je dvignil eden od članov delovnega predsedstva konference in predlagal, da se ves zbor celotnemu vodstvu podjetja zahvali za vse, kar je storilo za reševanje problemov invalidov v podjetju. In to so udeleženci konference tudi storili, tako, da so obrnjeni proti predsedniku poslovnega odbora vsi zaploskali.

Predsednik poslovnega odbora je tako izraženo zahvalo sprejel malo v zadregi, vendar z očitnim zadovoljstvom. Nadaljnje delo konference pa je obsegalo:

- sprejem poročila komisije za ugotovitev sklepčnosti konference (verifikacijske komisije)
- sprejem delovnega programa in finančnega načrta aktiva za letos
- sprejem formalno prenovljenega pravilnika o delu aktiva
- predstavitev gradiva za redno letno skupščino Društva invalidov Velenje 1991
- izvolitev nekaj novih članov v izvršilni odbor aktiva
- pa še precej obširno diskusijo o slabih ali skoraj nikakršnih dosežkih pri odpravljanju arhitektonskih preprek po Velenju, Šoštanju in drugih strnjjenih naseljih v občini za gibanje težjih invalidov.

Higiena, tehnika, zaščita
Zunanja dejavnost
Zračenje
Skupne službe

Ivan ROŠER
Franc ŠPEGEL
Janez HRZENJAK
Vili KERIN

Predsednik aktiva pa bo še naprej Vili KERIN (dokler ne bo upokojen, kar naj bi menda bil kmalu, potem pa bi bojda naj bil predsednik aktiva Valter GOLOB; vsaj tako smo slišali).

Prihodnjic še o organizaciji, delu in delovnih programih društva invalidov Velenje! (R.B.)

PSIHOLOŠKO DELO V NAŠEM PODJETJU

Pogovor z našim psihologom Ivanom Mijočem

Delavci v industrijskih organizacijah si nismo povsem na jasnem, kaj naj bi delal psiholog v naši organizaciji, našem podjetju. To tudi zaradi tega, ker nas psihologija tako mika in privlači – ker je predmet njenega preučevanja prav tisto področje, na katerem sami sebe štejejo kar za vsevede.

Posebno ljudje, ki imajo v industrijskih organizacijah kaj besede, se radi hvalijo, da so sposobni reševati raznovrstne psihološke probleme pri vodenju ljudi (in strojev) brez posebne priprave.

Kaj bi glede na to dejali o poslanstvu psihologa?

Zanimanje psihologa je osredotočeno na človeka z njegovo duševnostjo. Večina ljudi si predstavlja psihologa kot strokovnjaka, ki se ukvarja predvsem z ljudmi v težavah. To je sicer res, vendar pa je to samo eno od področij psihologovega dela. Psihologe nas namreč enako zanima vedenje "normalnega" človeka v različnih življenjskih situacijah: pri delu, učenju, v športu, prometu in tako dalje. Zato govorimo o socialni, klinični, športni, pedagoški in drugih vrstah psihologije. Moje delovno področje pa je psihologija dela ali industrijska psihologija.

Logično se nam zdi, da se tehničnih problemov lotevamo strokovno, problemov pri ravnanju z ljudmi pa se sicer zavemo, vendar jih običajno rešujemo bolj po občutku.

Posameznikovi osebni problemi – pa tudi širši problemi, kot so problematika (projektne) vodenja skupin, proble-

mi pristopa k reševanju tehničnih problemov in problemov sploh, problematika poti do idej, vprašanja oblike motiviranja sodelavcev za sodelovanje in podobno – se ne pojavljajo v pisarni psihologa, ampak med ljudmi, v delovnih okoljih, in zato terjajo strokovno obravnavo. Vendar šele v zadnjem času se kot posledica bolj odprtega načina razmišljanja pojavljajo prve resnejše pobude za sodelovanje psihologa pri reševanju teh problemov.

Kaj ste kot industrijski psiholog delali v podjetju doslej?

Kot sem omenil že na začetku pogovora, je v središču zanimanja psihologa predvsem človek. Reči moram, da so mi potrebe v RLV nalagale delo, ki bi mu prej lahko rekli strokovno kadrovske kot pa psihološko. Saj ena mojih prvih večjih delovnih nalog je bila analiza fluktuacije delavcev. Fluktuacija delavcev je namreč bila – čeprav si bodo to zdaj posebno mlajši delavci težko predstavljali – izredno pereč problem za naš rudnik vse do sredine osemdesetih let. In zato smo tudi iz tega vidika izdelali plan kadrov za obdobje 1985 – 1995. Ta dolgoročni kadrovski plan pa je bil ob izdelavi tudi eden redkih tovrstnih planov v Sloveniji.

Poleg sodelovanja pri zasnovi in vodenju uresničevanja različnih kadrovskega projektov sem se vsa leta moje zaposlitve v RLV po malem ukvarjal tudi s problematiko nagrajevanja.

Moje psihološko delo je bilo v glavnem vezano na sodelovanje z zdravniki medicine

Člani sedanjega izvršilnega odbora aktiva

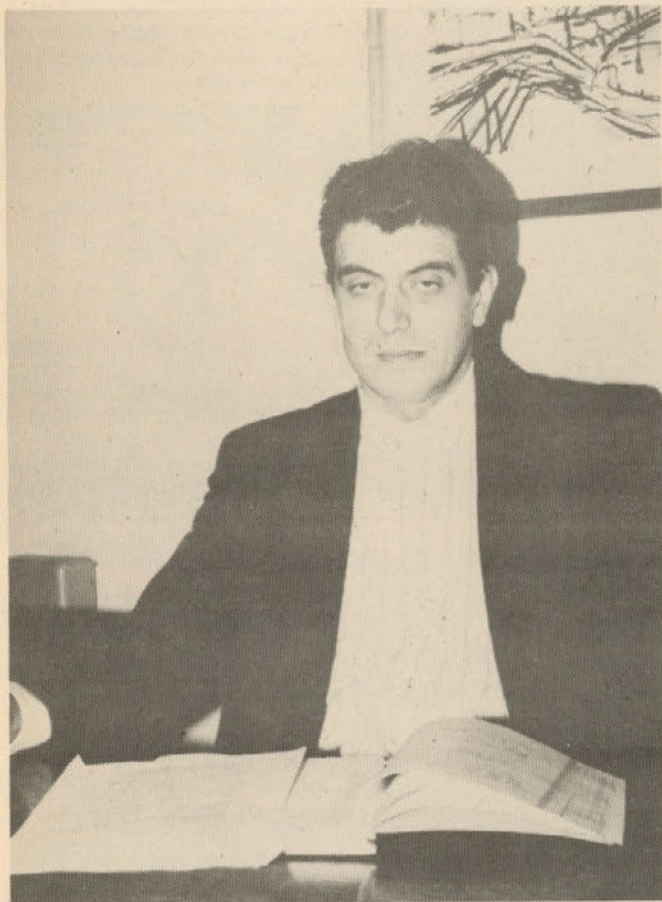
Jama Preloge
Jama Pesje
Jama Škale
Praktično izobraževanje
Jamska mehanizacija
Jamski transport
Priprave
Klasirnica
Jamske gradnje

Ignac ŠKRINJAR
Franc KOS
Miha VOGA
Gašper BRGLEZ
Drago KREMŽAR
Ivan MUHIČ
Alojz GRABNER
Franc SEVČNIKAR
Valter GOLOB

dela v Zdravstvenem centru Velenje. V okviru tega sodelovanja smo ugotavljali psihofiziološke zahteve delovnih mest. Blizu tisoč način delavcev pa me pozna s psiholoških testiranj.

S katerimi nalogami se ukvarjate sedaj?

Naziv mojega delovnega mesta je "razvoj kadrov" in s to problematiko se intenzivno ukvarjam zadnji dve leti.

"Čas, v katerem živimo, je res na poseben način 'čuden'"

Za kaj gre pri problematiki razvoja kadrov?

Gre za projekt, katerega izdelavo in uresničevanje vodim jaz in ki je sedaj v fazi poskusnega preverjanja. V praksi pa ga bomo začeli uvajati maja letos.

Ta projekt določa spremljanje in aktivno usmerjanje vsega dogajanja z delavcem od trenutka njegove zaposlitve v podjetju dalje.

Delavcu ob zaposlitvi pove- mo, kakšne so njegove možnosti napredovanja v RLV v

poklicu, ki ga ima. Vsakemu posebej skušamo omogočiti tudi doseg takega delovnega položaja v podjetju, da bi bil kar najbolj uspešen in zadovoljen. Na ta način sodelavce spodbujamo k večji prizadevnosti pri delu in k izpopolnjevanju za delo.

Z vidika podjetja sistem razvoja kadrov omogoča zagotavljanje kadra za vodstvena, strokovna in druga dela iz njegovih lastnih kadrovskih virov. Z drugimi besedami poveda-

tudi nesposobne, nemotivirane in neustrezno izobražene kadre. Trg delovne sile ni deloval, načrtovanje delovnih karier (poti) je bilo redko in nezaželeno, znanje strokovnjakov ni bilo dovolj izkoriščeno, nismo se dovolj spraševali, kako in koliko človek dela. Pogosto, še posebej v obdobjih gospodarskih zaostrovanj, zmotno menimo, da najlažje kaj prihranimo z zmanjšanjem vlaganj v kadre.

Zdi se mi, da sta prav v današnji situaciji, ko zmanjšujemo zaposlovanje od zunaj, nujna priprava naših lastnih kadrov in razvoj naših perspektivnih delavcev.

Ideja o razvoju kadrov ni nova. V tujini je strategija spremljanja, motiviranja in razvijanja človeških virov v podjetjih znana pod imenom Human Resource Management in je kot način reševanja kadrovskih problemov že uveljavljena.

Ali je razvoj kadrov povezan s sistemom napredovanja?

Integralni, sestavni del sistema razvoja kadrov je **sistem napredovanja**, ki vključuje kombinacijo vertikalnega napredovanja in strokovnega razvoja, imenovanega tudi horizontalno napredovanje. A ker so možnosti za napredovanje v vodstveni hierarhiji (na položajni lestvici) precej omejene, se zavzemam za to, da bi bil enako kot vertikalno napredovanje vrednoten in nagrajen tudi strokovni razvoj. Kajti v obeh teh sistemih delavec lahko napreduje, če izpolnjuje kriterije, kot so delovne izkušnje, primerna delovna uspešnost, izpopolnjevanje znanja in še drugi.

Ob naših skupnih težnjah po ohranjanju nepretrganosti proizvodnje rudnika nad kritično mejo, povečevanju njegove poslovne uspešnosti, reševanju varnostnih in ekoloških problemov nekako odrinjamo na stran še drugo resnico – to, da so v podjetju tudi ljudje, ki so v stiski. Kaj pa bi rekli glede tega?

Čas, v katerem živimo, je res na poseben način "čuden". Strah pred izgubo zaposlitve, socialni problemi, nezadovoljstvo s sodelavci ali predstojniki, z delom, splošna preobremenjenost in pe-

hanje za materialno eksistenco, družinski problemi, težave pri vzgoji otrok... Zaradi vsega tega se kljub temu, da nam od nikoder nič odkrito ne grozi, počutimo ogrožene, napete, nezadovoljne, zmedene, pod pritiskom. Posledica tega duševnega stanja pa je stres in zaradi njega čezmerno kajenje, pitje, hranjenje... Teh pojavov se pogosto niti ne zavedamo ali pa enostavno ne vemo, kaj storiti zoper nje.

Zdravnik zdravi telesno bolezen, psihiater hujše duševne motnje, nimaš pa se na koga obrniti, če imaš tremo pred ljudmi, če kot vodja skupine ne veš, kako bi ravnal s problematičnim delavcem, če tvoj otrok zaide v slabo družbo, če... nič koliko je takih "če".

Pogosto pa bi v takih stiskah bil dovolj že sproščen, zaupen pogovor z nekom, ki nas je pripravljen poslušati, razumeti in nam morda nakazati pot za razrešitev problema.

Izkoriščam to priložnost, da zaposlenim v našem podjetju predstavim možnost za takšen pogovor. **Poklicati je treba le interno telefonsko številko 1598 ali 1607 in se dogovoriti za termin!** Zaupnost je zagotovljena, o pogovorih z našimi delavci psihologi tudi ne vodimo nikakršnih zapisov.

Če se bo mogoče komu zdelo, da kljub temu, da je v stiski, še nima pravega vzroka za tak pogovor, pa ima možnost, da se pridruži eni od malih skupin, ki jih občasno oblikujemo za učenje sproščanja. To je učenje, ki nam omogoča povečanje koncentracije, delovne sposobnosti, ustvarjalnosti, kreativnosti ter ohranjanje zdravja, kondicije in svežine. Takšen program sproščanja je v prvi vrsti namenjen "zdravim" ljudem. Vendar včasih je učinkovit tudi pri odpravljanju psihosomatskih motenj. To je motenj v organizmu, ki nastajajo zaradi vpliva duševnih pojavov in so že skoraj stalne spremljevalke današnje načina življenja.

R. B.

PREGOVORI IN REKI

Pametno govoriti je pogosto težko. Pametno molčati je še težje. (Bodenstedt)

Sreče ne spoznaš z glavo, temveč s srcem.

(Norveški pregovor)
Ženska vidi globoko, moški vidi daleč. Moškemu je svet srce, ženski je srce svet.

(Grabbe)
Mladost je neumnost, ki jo more ozdraviti le starost.

(Arabski pregovor)
Čas je velik učitelj; nesreča je v tem, ker ubija svoje učence.

(Gandolin)
V bogastvu človeško srce prej otrdi kot jajce v kipeči vodi.

(Ludvik Borne)

JAMSKA MECHANIZACIJA, PO ŠTEVILU ZAPOSLENIH DELAVCEV NAŠ NAJVEČJI OBRAT

Jamska mehanizacija opravlja vsa elektrostrojna dela v tehnološkem procesu pridobivanja lignita v sklopu podjetja RLV.

Z izvajanjem vseh potrebnih vzdrževalnih, montažnih in remontnih elektrostrojnih del je neposredno vključena v realizacijo planirane letne proizvodnje RLV, ki bo po zadnjih podatkih letos 4 milijone ton lignita.

Nadalje je vključena v izdelavo jamskih hodnikov, prog, in v izvajanje rudarskih raziskav in investicijskih del v RLV. Poleg tega po elektrostrojni strani v skladu s svojimi obveznostmi vzdržuje objekte RLV zunaj jame.

Za opravljanje svoje dejavnosti je Jamska mehanizacija razdeljena v 4 organizacijsko-tehnološke enote s samostojnim tehničnim vodjem. Te enote so:

– Strojna služba – jama

- Elektro služba – jama
- Strojni remont
- Elektro remont

Strojna in Elektro služba
– jama sta razdeljeni na območne službe:

- Strojna in Elektro služba Škale
- Strojna in Elektro služba Pesje
- Strojna in Elektro služba Preloge – jug
- Strojna in Elektro služba Preloge – sever

Delo strojne in elektro službe je tesno povezano in zaradi tega sta tidve službi združeni v obrat.

Za letos je načrtovano, da bo Jamska mehanizacija za izvrševanje vseh svojih del in nalog potrebovala 876 delavcev, zdaj, sredi februarja, pa jih je v njej zaposlenih 910.

Razdelitev načrtovanega števila zaposlenih po posameznih službah glede na prvotno predvideno proizvodnjo premoga za letos 4,3 in zdaj predvideno 4,0 milijona ton

SLUŽBE	Štev. in delež zap. glede na proiz.	
	4,3 milijona ton	4,0 milijona ton
Strojna služba – jama	444 (48,26 %)	420 (47,95 %)
Elektro služba – jama	180 (19,57 %)	173 (19,75 %)
Strojni remont	208 (22,61 %)	200 (22,83 %)
Elektro remont	82 (8,9 %)	78 (8,9 %)
Upravno-administrativni delavci obrata	6 (0,65 %)	5 (0,57 %)
SKUPAJ	920 (100,00 %)	876 (100,00 %)

(Pri celotnem načrtovanem številu zaposlenih delavcev 876 sta, kot vidimo, službi na strojnem področju udeleženi s 70,78 %, službi na elektro področju z 28,65 %, upravno-administrativni delavci obrata pa le z 0,57 %.)

Strojna služba – jama

vanje in protipožarno varnost v jami

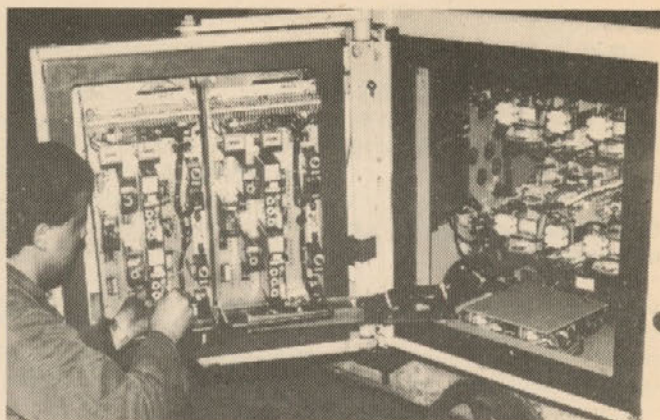
Strojna služba – jama je najštevilčnejša služba Jamske mehanizacije in skrbi za:

- odvoz premoga z mehaniziranih odkopov in pripravnih delovišč do glavnega izvoza Pesje
- montažo in demontažo strojev in opreme v jami
- vzdrževanje in redne preglede strojev in naprav v jami
- instalacije za odvodnja-

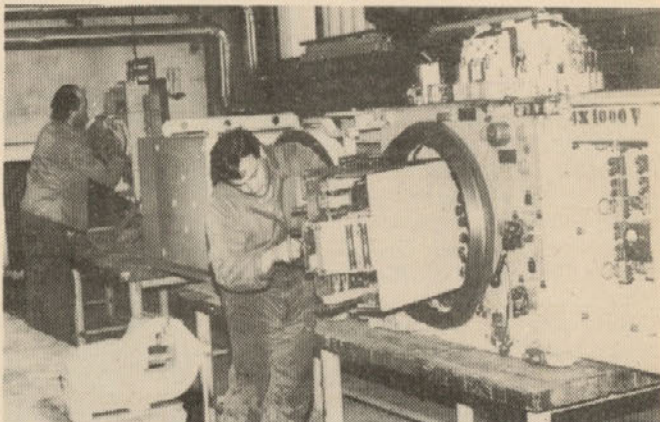
Dela na navedenih področjih opravljajo delovne skupine:

- izmenska vzdrževalna
- montažna
- vodovodna
- vzdrževalna

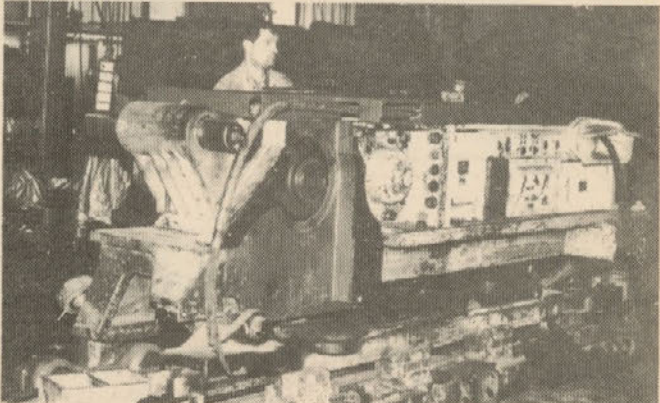
Glavna naloga izmenske vzdrževalne skupine je vzdrževanje strojev, naprav in instalacij v jami in odpravljanje okvar na njih. Dela, ki jih ta skupina

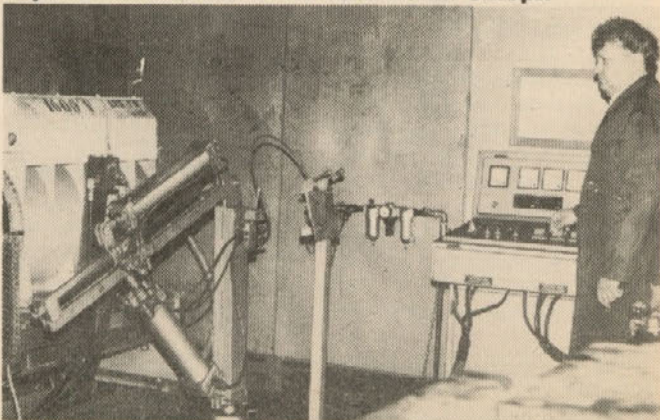
IZ REMONTNIH DELAVNIC JAMSKE MECHANIZACIJE... Pogled na motorsko zaščitno stikalo in celo kompaktno postajo za pogone elektromotorjev čelnih transporterjev ob koncu remonta

Jamski pridobivalni stroj (kombajn) EDW 150-2L med remontom

V preizkuševalnici hidrodinamičnih sklopov

opravlja, pa so:

- vzdrževanje mehaniziranih odkopov in priprav
- vzdrževanje visokotlačnih hidravličnih črpalk in tlačnih cevodov
- črpanje vode v črpališčih
- strežba transportni mehanizaciji (transporterjem glavnega odvoza) in čiščenje te mehanizacije
- vzdrževanje in pregled etažnih transporterjev s trakom
- medizemska kontrola transporterjev s trakom
- vzdrževanje drugih transportnih naprav (VDL, EVP, DVP,...)

Montažna skupina opravlja montažo in demontažo:

- mehaniziranih odkopov
- pridobivalnih strojev
- napredovalnih strojev
- verižnih transporterjev
- transporterjev s trakom
- drugih strojev in naprav

Poleg tega ta skupina opravlja krajšanje in daljšanje smernih odvozov z odkopov, pripravlja material za vzdrževanje mehaniziranih odkopov in priprav in vulkanizira gumo za transporterje s trakom.

Vodovodna skupina skrbi za preskrbo jame s pitno vodo in komprimiranim zrakom ter za odvodnjavanje in protipožarno zaščito jame (za brezhibnost hidrantskega omrežja). Glavna dela te skupine so:

- montaža, demontaža in vzdrževanje cevodov za pitno in tehnološko vodo ter odplake
- montaža, demontaža in vzdrževanje cevodov na komprimiran zrak
- montaža, demontaža, vzdrževanje in pregledi stabilnih in potopnih črpalk, ki se uporabljajo za odvodnjavanje jame
- vzdrževanje in pregledi protipožarne opreme

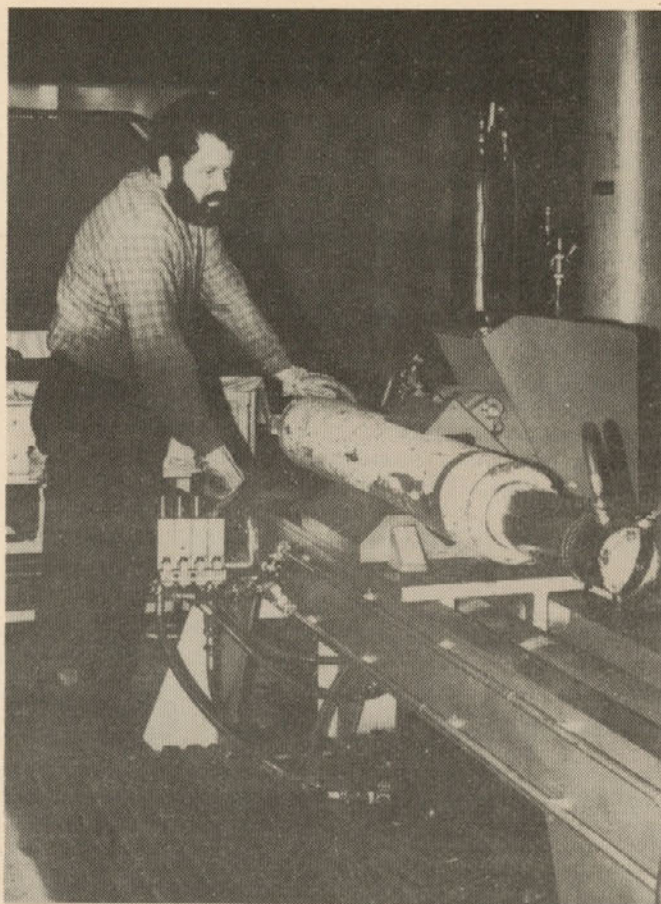
In glavna dela **vzdrževalne skupine**:

- vzdrževanje in pregledi glavnih odvozov
- vzdrževanje in pregledi VDL (visečih dieselskih lokomotiv)
- vzdrževanje in pregledi akumulatorskih lokomotiv
- montaža, demontaža, vzdrževanje in pregledi vitlov
- vzdrževanje in pregledi sedežnic za prevoz ljudi
- čiščenje transporterjev glavnega odvoza in povzem pri njih
- vzdrževanje in pregledi EVP in DVP (visečih transportnih naprav Becorit)

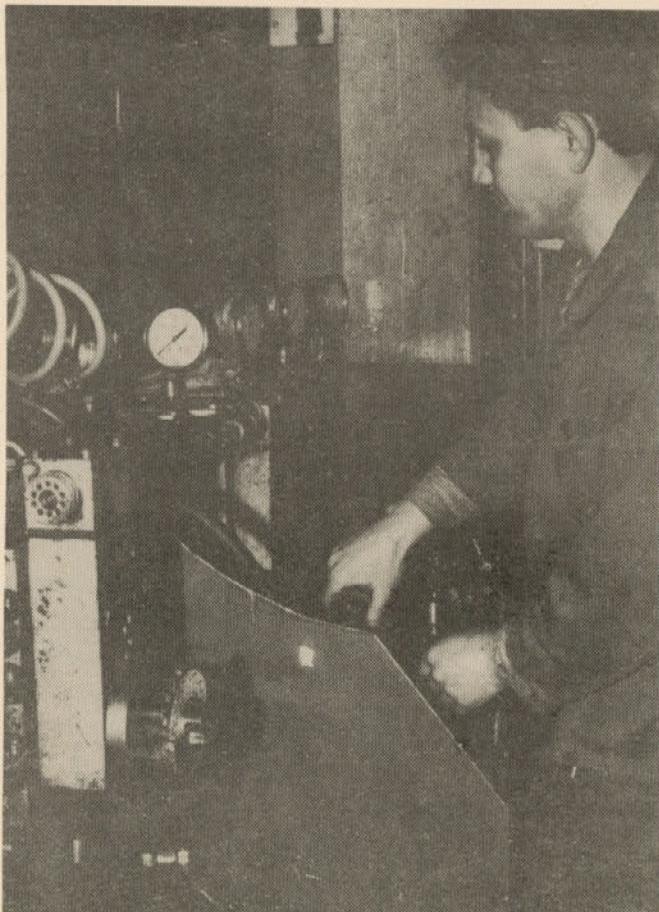
Strojni remont

Strojni remont mora imeti po planu za letos 200 zaposlenih delavcev in je razdeljen na tri organizacijske enote:

- strojna operativna priprava dela
- strojna delavnica z intervencijsko skupino

Delo pri napravi za preizkušanje hidravličnih armatur in pri napravi za popraviljanje in preizkušanje hidravličnih cilindrov

- strojno vzdrževanje

Glavna naloga strojnega remonta je remont in popravilo strojnih naprav, remont pridobivalnih, napredovalnih in nakladalnih strojev, remont hidravlike, operativna priprava dela, nakladalno-razkladalna dela na deponiji in strojno vzdrževanje strojev in naprav v objektih na površini (razen objektov obrata Klasirnice).

Naloga **strojne operativne priprave dela** je izpolnjevanje naročil za jamsko strojno opremo. Na osnovi naročil opremo, ki je v zalogi, takoj odpremi v jamo, opremo, ki je bila pripeljana iz jame, pa lansira v delovni nalogi v delavnico strojnega remonta na popravilo ali remont.

Za vse stroje in naprave, s katerimi ima opravka, vodi evidenco. V okviru nje so zapisana vsa večja popravila, remont, zamenjave delov strojev in naprav in vse lokacije njihove vgraditve.

Poleg navedenega operativna priprava kompletira opremo za mehanizirane odkope, sortira pripeljana strojno opremo iz jame in ureja deponijske prostore.

Večja dela **strojne delavnice z njeno intervencijsko skupino**:

- remont transporterjev
- remont pridobivalnih strojev
- remont napredovalnih strojev
- remont nakladalcev
- remont elementov hidravličnega podpora
- remont reductorjev
- remont črpalk
- remont sklopov
- remont vitlov
- remont verig transporterjev
- popravilo poteznih naprav
- popravilo naprav in strojev za prevoz materiala in ljudi
- remont vrtnih garnitur
- remont viličarjev in lokomotiv
- preizkušanje remontiranih strojev in naprav
- remont visokotlačnih črpalk za hidravlično podporje

Intervencijska skupina sodeluje pri popraviljanju napredovalnih in pridobivalnih strojev, visokotlačnih črpalk ter pri montaži pridobivalnih strojev na odkopih in napredovalnih strojev pri pripravah.

Naloga **strojnega vzdrževanja** obsega strojno vzdrževanje in periodične preglede strojev in naprav v objektih RLV na površini v skladu s sprejeto obveznostjo in odgovornostjo.

Elektro služba - jama

Elektro služba - jama je, kot je že bilo rečeno, razdeljena na območne službe:

- Elektro služba Škale
- Elektro služba Pesje
- Elektro služba Preloge - jug
- Elektro služba Preloge - sever

Elektro vzdrževanje v okviru celotne elektro službe opravlja dela in naloge:

- vzdrževanje in pregledi elektro naprav na odkopih
- vzdrževanje in pregledi elektro naprav pri pripravah
- vzdrževanje in pregledi elektro naprav za sporazumevanje
- vzdrževanje in pregledi telefonskega omrežja
- vzdrževanje in pregledi elektro naprav informacijskega sistema
- vzdrževanje in pregledi elektro naprav za kontinuirano (nepretirano) merjenje CH_4 in CO
- vzdrževanje in pregledi elektro naprav stabilne mehanizacije (to je elektro razdelilne postaje 6 kV, sedežnic, EVP, DVP, VDL, akumulatorskih lokomotiv in remize zanje, črpališč za vodo, visokotlačnih hidravličnih črpališč, glavnih odvozov)

Sem spadajo še pregledi S naprav ter vzdrževanje in pregledi visokonapetostnih in nizkonapetostnih elektro kablov.

Elektro montaža v okviru celotne elektro službe opravlja:

- elektro montažna in demontažna dela pri stikalni opremi, kablji in strojih za odkope
- elektro montažna in demontažna dela pri stikalni opremi, kablji in strojih za priprave
- elektro montažna in demontažna dela pri napravah za sporazumevanje in prenos podatkov (pri telefoniji, signalnogovorilnih napravah, metanometriji, informacijskem sistemu)
- elektro dela pri urejanju depozitskih prostorov, pripravljanju in popravljanju kablov in druge elektro opreme.

Elektro remont

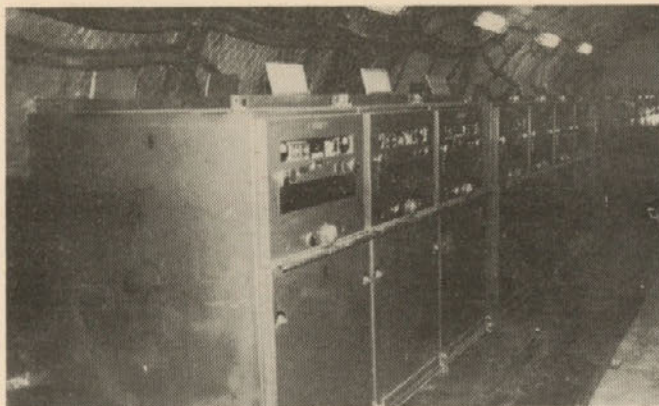
Elektro remont je razdeljen na tri organizacijske enote:

- elektro operativna priprava dela
- elektro delavnica z intervencijsko skupino
- elektro vzdrževanje

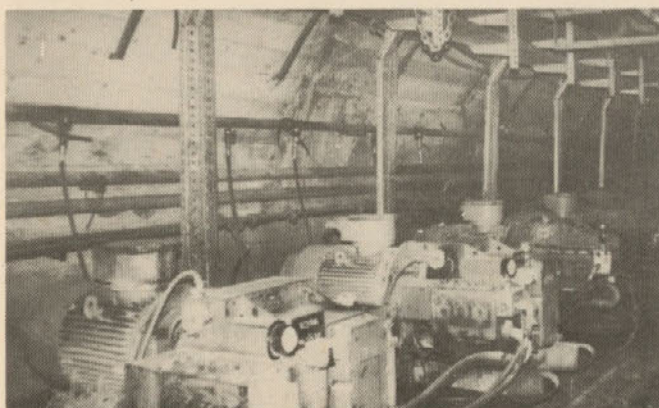
Naloga elektro operativne priprave dela je transport elektro opreme v jamo, deponiranje popravljene in nepopravljene elektro opreme, preskrba celotne elektro službe z rezervnimi deli in drugim materialom.

V sklopu te enote sta tudi skladiščna in dispečerska služba. Dejavnosti na tem področju potekajo v dveh pokritih skladiščnih halah in v skladišču Elektro remonta.

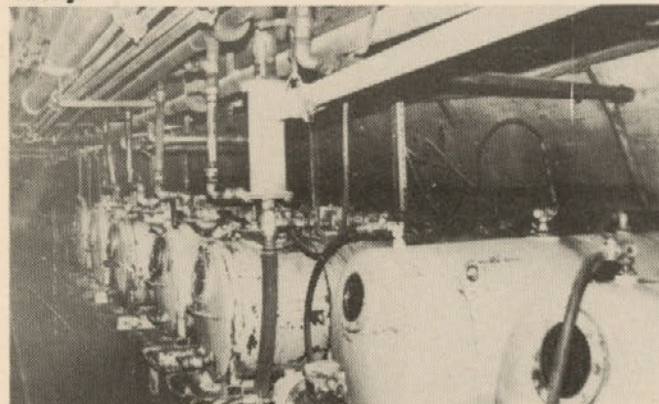
Kartotečna služba S naprav v sklopu te enote vodi evidenco vseh premestitev elektro naprav te vrste, opravljenih del pri njih in z zakonom predpisanih njihovih pregledov.

Z DELOVNIH PODROČIJ JAMSKJE MEHANIZACIJE V JAMI (Foto Ivan Pungartnik)... Razdelilna trafo postaja na koti 72 m jame Škale

Visokotlačna črpalna postaja za emulzijo na koti -47 m jame Preloge; zgoraj črpalke in spodaj rezervoarji

Viseča dieselska lokomotiva (VDL) med remontom v remizi VDL na koti 72 m jame Škale

Kartoteka te službe obsega okoli 13 000 evidenčnih kartic, na katere se opravi okrog 50 000 vpisov na leto. V sklopu te kartoteke pa so arhivirani tudi vsi atesti in merilni protokoli ter prevzemni zapisniki prispele opreme.

Obvestilo strokovne knjižnice podjetja

SEZNAM KNJIG, NABAVLJENIH V LANSKEM DRUGEM POLLETJU

Elektrotehnika, računalništvo, informatika

Štev. izvodov

Programski jezik C	1
Turbo C - verzija 2,0	1
Primen program dBASE, IV	1
Razvijanje poslovnega informacijskega sistema	2

Strojništvo

Tehnologija obdelave za oblikovalca kovin	1
Transport v industriji	3
Strojniški priročnik, Dinamika	1

Rudarstvo, geologija

Prairie Peak and Plateau Bogatenje mineralnih surovin, mehanski procesi Underground Excavations in Rock	1
	5
	1

Pravo

Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo	2
Komentar zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja	3

Drugo

Tehnologija i razvoj Metode poklicnega usposabljanja	1
Klic v duševni stiski	1
Statistični letopis energetskega gospodarstva SR Slovenije 1988	1
Statistični letopis Republike Slovenije 1990	1
Vrednostni papirji	1

Vodja knjižnice
prof. Majda Lampret

Glavna dejavnost **elektro delavnice z intervencijsko skupino** je vzdrževanje S opreme za potrebe jamskih obratov, večja dela v okviru nje pa so:

- popravila elektromotorjev,
- popravila stikalne opreme
- popravila šibkotočnih naprav
- vzdrževanje elektro opreme pri pridobivalnih in napredovalnih strojih
- vzdrževanje energetskih transporterjev

Delo pri vzdrževanju S – eksplozijsko varne – opreme opravljajo delavci, ki imajo opravljen S izpit v Zagrebu ali pa interni tečaj o eksplozijski zaščiti opreme.

Elektro vzdrževanje v sklopu Elektro remonta vzdržuje po elektro strani vse objekte RLV v Novih Prelogah (NOP), in na območju jaška Škale, upravno zgradbo RLV Rudarska 6 v Velenju in objekte v Peskokopu Paka. Razdelilna transformatorska postaja NOP, katere vzdrževanje tudi spada v okvir dejavnosti te enote, napaja z električno energijo vse podzemne in nadzemne objekte NOP.

Za ilustracijo vsega že navedenega o obratu Jamski mehanizaciji kaže omeniti vsaj tole:

- V jamah RLV obratuje skupno okrog 15 000 metrov transporterjev s trakom in 6 300 metrov transporterjev Skat.
- v RLV je treba redno vzdrževati in pregledovati okrog 30 000 metrov cevovodov za vodo.
- V RLV je inštaliranih okrog 25 000 metrov visokonapetostnih dovodnih kablov, 28 000 metrov visokonapetostnih razvodnih kablov in 100 000 metrov raznih nizkonapetostnih kablov.
- V Strojnem remontu popravijo na leto okrog 4 000 kosov raznih razdelilnih ventilov za hidravliko in 5 500 kosov hidravličnih cilindrov ter kompletirajo okrog 55 000 metrov visokotlačnih hidravličnih cevi in poleg tega za potrebe jame vsak dan naložijo in razložijo okrog 100 vozni enot elektrostrojnega materiala.
- V Elektro remontu pa popravijo na leto okrog 780 raznih motorjev, 290 vrtnih strojkov za jamo in 190 potopnih črpalk.

ČIŠČA ČIŠČA ČIŠČA ČIŠČA

Sele moderna medicina je napravila bolne ljudi, prej so nezdravi preprosto umrli.

Množico osebnih načrtov politične sile čez noč pometejo.

Pametne odločitve ne morejo biti opravičilo za nora dejanja.

Če veliko piješ, si žejen kar naprej.

Kjer gnjijo s trupli in orjejo s tanki, tam pride-lajo nafto.

Razumno se lahko proti noriji borijo le še norci.

Vsak osel ve, kaj bi storili ljudje.

Včasih okoliščine kažejo tako slabo prihodnost, da bi bili najbolj veseli, ko bi bil jutrišnji dan vesoljni potop, potem pa se vendarle vse izteče bolje od poplave.

Slepi najde ozko vrv nad trapezom, ker ne gleda v prepad.

Marjan Lipičnik

Dejavnost Jamske mehanizacije za tržišče

V zadnjem času si tudi v obratu Jamski mehanizaciji prizadevajo, da bi ob opravljanju svojih osnovnih nalog pri proizvodnji premoga ustvarili čimveč eksterne realizacije, prihodka zunaj RLV.

Nekaj možnosti povečevanja eksterne realizacije ugotavljajo na tehle področjih:

- izvajanje remonta električne opreme za druge premogovnike v Jugoslaviji, saj za to so tudi registrirani in pooblašteni,
- izvajanje remonta in izdelava visokotlačnih cevi
- izvajanje remonta rudarskih strojev, kot so pridobivalni in napredovalni stroji ter viseče dieselske lokomotive
- izvajanje remonta viličarjev

Sicer pa mislijo, da je treba osnovni koncept dejavnosti obrata obdržati, da bodo še naprej lahko v njem kvalitetno izvajali vse aktivnosti za potrebe v okviru proizvodnje premoga v RLV.

V zadnjem času resda tudi v obratu Jamski mehanizaciji veliko slišijo in berejo, da je treba prestrukturirati gospodarstvo. Vendar menijo, da s sprejemom Zakona o podjetjih in nekaj njegovih sprememb ta problematika še zdaleč ni razrešena.

"Kar naš rudnik poglejmo!" pravijo. "Čeprav Zakon o podjetjih že precej dolgo velja, nam še ni uspelo, da bi rudnik podjetniško dokončno organizirali."

Za to – menijo – je potreben dovolj strokoven pristop. Podjetje kot tako pa v novi vlogi boja tudi ne bo zaživel kar čez noč. Predvsem pa mislijo, da je vsa organizacijska vprašanja treba reševati strokovno in razumno.

Kar se tiče možnosti obrata Jamske mehanizacije za podjetniški razvoj, poudarjajo, da je obrat organizacijska enota podjetja RLV in da je njegov razvoj vseskozi bil usmerjen v zadovoljevanje potreb v okviru proizvodnje premoga v RLV, kar je navsezadnje očitno tudi iz vsega že poprej zapsanega v tem sestavku. Zaradi tega pa da bi boja za uspešen podjetniški razvoj obrata morali najprej temeljito raziskati njegove tržne možnosti. To, pravijo, je prvi pogoj za kakršno koli večjo spremembo osnovnega koncepta dejavnosti obrata v tej smeri.

Ogrodje za to predstavitev je zapolnil obratovodja Jamske mehanizacije ing. strojništva Franc Cevzar

Tudi zato še nekaj o njem!

Je letnik 1942 in po rodu iz Šenbrice pri Velenju. Starši so bili kmetje in nobeden ne živi več.

RLV je prvič поблиže spoznal že leta 1957, ko se je pri njem začel učiti za ključavničarja. Saj velenjskega rudarskega šolskega centra takrat še ni bilo, ustanovljen je bil menda leto dni pozneje.

Po izučitvi za ključavničarja je brez prekinitve izobraževanje nadaljeval v Tehnični srednji šoli strojne stroke v Ljubljani in leta 1964 postal strojni tehnik. Vendar prvih izkušenj v tem poklicu si ni nabiral v RLV, temveč v Metalni v Mariboru, ker štipendije za šolanje po izučitvi za ključavničarja od RLV ni dobil, od Metalne pa.

Po končanem pripravništvu v Metalni je odšel na služenje vojaščine, po njej – leta 1966 – pa se je zaposlil kot jamski montažni ključavničar v RLV. Ta poklic je opravljal v jami Škale, a ne dolgo. Kajti zaradi krize v premogovništvu je leta 1968 prišlo do zaprtja jame Škale, in on je bil premeščen v delavnice Rudarskega šolskega centra Velenje.

V RLV se je ponovno zaposlil leta 1975, in sicer kot obratni tehnik pri jamski strojni službi. Na tem delovnem mestu se je toliko ukvarjal z razvojem remontne dejavnosti za RLV, da je postal poslovodja strojnega remonta RLV, leta 1978 pa je bil imenovan za tehničnega vodjo Strojne službe Jamske mehanizacije.

Tehnični vodja te službe v sklopu Jamske mehanizacije je tudi še sedaj. Poleg tega pa je od predani tudi vodje cele Jamske mehanizacije.

Torej ima za sabo zelo razgibano delovno pot. In prav tak osebni strokovni razvoj. Saj leta 1976 je dokončal še študij ob delu za inženirja strojništva; na tehnični fakulteti v Mariboru. Sam pravi, da ima zdaj za sabo že celih 25 let v službah, neposredno povezanih s proizvodnjo, in da si je tako pridobil nič koliko delovnih izkušenj na tehnično-tehnološkem področju. To pa je tudi nujno, če človek hoče kolikor toliko uspešno voditi tehnično-tehnološko tako dinamičen obrat, kot je Jamska mehanizacija v našem podjetju.

Sploh je njegov princip, da naj človek opravlja delo, na katerega se spozna, oziroma: več delovnih izkušenj imaš, bolj uspešno se lahko pri delu odločaš. Njega je resda že socialni izvor na neki način kar prisilil k nabiranju delovnih izkušenj in k obvladovanju delovnih situacij od precej enostavnih do zelo zapletenih. Starši namreč niso bili toliko premožni, da bi mu lahko omogočili kaj več kot začetek izobraževanja za samostojno življenje v poklicni šoli, in tako se je že od vstopa v svet dela lahko v njem prebil kam više le s trdo pridobljenimi delovnimi izkušnjami, iznajdljivostjo, delovno uspešnostjo in študijem ob delu.

Zaradi vsega tega tudi marsikaj, o čemer se dandanes vsepovsod pri nas tako na veliko govori, jemlje s pridržkom.

Za RLV pa meni, da je na pravi poti, kar se tiče podjetniškega razvoja. Skrbí ga le, do kod bo treba zmanjševati njegovo proizvodnjo. Letna proizvodnja rudnika 4 – 4,5 milijona ton je po njegovem mnenju še takšna, da omogoča konkurenčno ceno našega premoga, nižja pa že kritična.

Obratovodja Jamske mehanizacije je tudi družinski človek v najboljšem pomenu tega izraza. Iz neke izkušnje, denimo, vem, kako skrben je kot oče, po tem, kako govori o ženi, pa tudi kot mož.

Zena Marija, rojena Sedovnik, v Ložnici pri Velenju, je delavka v našem obratu Praktičnem izobraževanju in v RLV zaposlena že 28. leto. Njuni hčerki pa sta še v šolah. Starejša, Mateja, je študentka drugega letnika Ekonomsko-poslovne fakultete v Mariboru – smer ekonomski odnosi s tujino. Mlajša, Tatjana, pa je dijakinja prvega letnika velenjske gimnazije, saj zdaj smo že tudi v Velenju srednje šole za splošno izobrazbo spet začeli tako imenovati in menda v tem smislu tudi reformirati. Oče Franc pravi, da je kar zadovoljen s tem, kako študira Mateja in kakšna gimnazijka je Tatjana.

Imajo tudi svojo hišo; to je Meškova 2 na Konovem. Vanjo so se vselili leta 1980, graditi pa so jo začeli leta 1975.

"Konovo je razvita krajevna skupnost," pravi Franc Cevzar. "Za njen razvoj pa smo tudi vsi krajanji veliko delali in si prizadevali. Začeli smo z elektrifikacijo celega Konovega, nadaljevali z izgradnjo vodovoda, urejanjem kanalizacije, modernizacijo cest, urejanjem cestne razsvetljave, krajevnega toplovodnega in telefonskega omrežja ter zgradili še dom krajanov z otroškimi vrtcem v njem, nazadnje pa napeljali še vode za kabelsko televizijo.

In glede na vse to je škoda, da je zdaj zaradi splošnega zasuka družbenega življenja pri nas v nekó povsem drugačno smer vse v krajevni skupnosti, kar nas je družilo in povezovalo, začelo odmirati.

Mladina ni več aktivna. Nove politične organizacije so zunaj dogajanj v kraju. Od organov krajevne samouprave je ostal le še svet krajevne skupnosti, pa še ta ni več takšen, kot je bil."

Sredi pomenka o privatnem življenju, ki ga živi, in utripu življenja v kraju, v katerem ima dom, pa je misli kmalu spet preusmeril na RLV, njegovo gospodarsko situacijo in perspektivnost. Ob koncu razglabljanja o tem pa je dejal, da možnosti za ekonomsko sanacijo RLV vsekakor so, vendar bomo zanjo zaposleni v RLV tudi sami morali veliko prispevati.

R. B.

AFORIZMI

Marjan Bradač – v Savi, 1/1991, glasilo delavcev podjetja Sava, Kranj

Polna usta obljub ponavadi pomenijo – prazen delavski želodec

Sreča redkokdaj obrne hrbet tistim, ki so obrnili hrbet – odgovornosti

Mnogi bi raje goli legli v koprive – kot pa priznali napake

Lahko je biti velik človek – v glavah male pameti

Lunine mene za človeka niso pomembne – če je "za luno"

Japonci bi našo gospodarsko politiko imenovali – "ekonomski harakiri"

Ob "računih brez krčmarja" "rundo" plača – delavski razred

Pipo miru je v civilizaciji zamenjala – plava kuverta

Jed je najokusnejša, kadar se zajema – s proračunsko žlico

V vsakem človeku je nekaj živali – mnogi to dokazujejo s kurjo pametjo

INOVACIJSKA DEJAVNOST V PODJETJU

Prihodnji mesec bo redno letno srečanje, že osemnajsto po vrsti, naših racionalizatorjev, predlagateljev koristnih idej in med vsemi bo morda še kakšen izmitelj. Vsaj tako nam je v bolj naključnem pomenku povedal dipl. ing. strojništva Franc Pečovnik iz Studijskega oddelka Proizvodne službe RLV, ki je vrsto preteklih let bil referent za uveljavljanje in razvoj množične inovacijske dejavnosti v okviru bivšega REK Velenje, po njegovem razformiranju lani spomladi pa se mu je okvir tovrstnega referentskega dela zožil na RLV. Vendar to ni bila huda zožitev. Saj v zadnjih letih obstoja bivšega REK Velenje je v nekaterih organizacijah znotraj njega množična inovacijska dejavnost stagnerala in le v RLV stalno naraščala.

Kakšni sta zdaj organizacija in situacija inovacijske dejavnosti v našem podjetju, pa boste razbrali iz tegale pogovora z inženirjem Francem Pečovnikom, narejenega za uvod v srečanje naših delavcev, ki se ukvarjajo z inovacijami, prihodnji mesec.

RUDAR: Je organizacijsko ogrodje množične inovacijske dejavnosti v RLV, in inovacijske dejavnosti v njem nasploh, še takšno, kot je bilo: pravilnik o njej, komisija zanjo, služba oziroma dva profesionalca za področje inovacij?

Franc PEČOVNIK: Inovacijska dejavnost v nekdanjem REK Velenje je bila kljub vsem sistemskim težavam še kar uspešna, še posebno v RLV. Saj v njem je čista gospodarska korist, ustvarjena z inovacijami, znašala okoli 2,1 % čistega prihodka.

Zaradi nove zakonodaje, predvsem pa zaradi uvajanja tržnega načina gospodarjenja, je treba tudi organizacijo in potek inovacijske dejavnosti ustrezno dopolniti in posodobiti. Ob tem pa je treba poudariti, da so šele zaostrene gospodarske razmere sprožile potrebo po korenitem izboljšanju vrednotenja ustvarjalnosti delavcev v naši družbi na področju inovacij. Šele sedaj postaja mnogim jasno, da mora biti racionalnejše delo, večja kvaliteta proizvodov, uvajanje novih proizvodov itd. naša vsakdanja skrb, če si želimo zagotoviti boljšo prihodnost.

Vse, kar je za sedaj na področju inovacij novo in izvedljivo, je v RLV zajeto v predlogu novega Pravilnika o inovacijski dejavnosti.

Delo v RLV na tem področju bo v bodoče še zahtevnejše in tudi bolj obsežno. Strokovna služba za inovacijsko dejavnost pa bo še nekaj časa v enakem sestavu; pač dotlej, dokler je zaradi večjega porasta del na področju inovacij ne bo treba pojačati. Drugo pa je v jedru spremenjeno in opredeljeno v predlogu omenjenega pravilnika.

RUDAR: Pravilnik o inovacijah ali inovacijski dejavnosti se je – ali pa se kmalu bo – spremenil in dopolnil.

Tako ste vsaj dali vedeti o pomenku bolj mi-mogrede zadnjič, tokrat pa povejte kaj več o njegovih spremembah in dopolnitvah!

Franc PEČOVNIK: Pravilnik o inovacijski dejavnosti je bil izdelan povsem na novo. Izločena so vsa določila s področja samoupravljanja, upoštevana pa določila Zakona o podjetjih, Zakona o varstvu izumov in še drugi predpisi; tudi določila Kolektivne pogodbe za predgovornišvo.

Glavne novosti v prenovljenem pravilniku so: – Vse ustvarjalno delo delavcev naj bi spadalo na področje inovacijske dejavnosti.

- Inovacijska dejavnost naj bi se financirala iz gospodarske koristi (dobička), ustvarjene z inovacijami.
- Postopek prijavljanja in obravnavanja inovacije je na novo opredeljen. V času trajanja tega postopka naj bi inovacija bila evidentirana s šifro, da bi tako bila zagotovljena objektivnost njenega vrednotenja.
- Stroške obravnave in uvajanja inovacij ter gospodarsko korist (dobiček) od inovacij bi ugotavljali in evidentirali po enakih kriterijih in enakih normativih kot druge stroške in finančne rezultate v RLV.
- Avtorju inovacije naj bi pripadalo najmanj 10 % dobička od inovacije, kar je toliko, kot določa tudi panožna kolektivna pogodba, vendar bi praktični delež bil odvisen od vezanosti inovacije na avtorjevo redno delo, ta odvisnost pa bi morala biti ugotovljiva iz delovnih nalogov za redno delo.
- Komisije, ki je preverjala gospodarsko korist od inovacije in izračunano denarno izplačilo za avtorja inovacije, naj ne bi bilo več, namesto nje pa naj bi to delo v skladu z določili prenovljenega pravilnika opravile strokovne službe.
- Gospodarsko korist (dobiček), ustvarjeno z inovacijami, naj bi skrbno ugotavljali in knjižili na posebnem internem analitičnem kontu, da bi tako bila nekeje zabeležena uradno. Iz običajne bilance podjetja namreč doslej ni bila razvidna.
- Za učinkovitost in pravičen potek inovacijske dejavnosti je odgovorno vodstvo podjetja.
- Pravilnik o inovacijski dejavnosti pa sprejme delavski svet podjetja.

RUDAR: Na lanskem srečanju naših racionalizatorjev ste dejali, da smo z inovacijskimi dosežki pri nas v preteklem letu lahko zadovoljni.

Ta vaša ocena se je nanašala na RLV in ESO, ker takrat je pač še obstajala sestavljena organizacija REK Velenje in so znotraj nje poleg RLV bile še druge organizacije in od njih le ESO s kolikor toliko dobrimi inovacijskimi dosežki.

Kaj pa bi lahko zdaj rekli o rezultatih naše inovacijske dejavnosti; smo tudi z lanskimi inovacijskimi dosežki v RLV lahko zadovoljni?

Lani v tem času številčnih podatkov o inovacijski dejavnosti pri nas v preteklem letu, v letu 1989, zaradi tega, ker se je takrat sestavljena organizacija že pri vseh svojih skupnih dejavnostih razkrajala, resda niste mogli zbrati, da bi potem z njimi prepričljivo podkrepili oceno, ki ste jo dali o inovacijski dejavnosti. Za njeno podkrepitev ste rekli le, da je bilo uresničenih inovacijskih predlogov v letu 1989 v primerjavi z uresničenimi v letu 1988 za četrtno več. To pa že nekaj pove, ker vemo, da je bilo v letu 1988 v RLV uresničenih inovacijskih predlogov 87 in v letu poprej 55, prijavljenih v letu 1988 pa 94 in v letu poprej 75 – pri številu predlagateljev v letu 1988 skupno 98 in v letu poprej 81 ter pri številu zaposlenih delavcev v RLV konec leta 1988 skupno 5 384 in konec prejšnjega leta 5 435 (konec leta 1989 pa jih je bilo skupno 5 220 in lani konec leta 5 027).

Druga stvar pa je, da na lanskem srečanju racionalizatorjev sploh niste omenjali vrednostnih rezultatov inovacijske dejavnosti v prejšnjem letu; rekli ste, da jih zato ne omenjate, ker je inflacija zameglila njihovo stvarno vrednost. No, in lani proti koncu leta je spet zakraljevala inflacija. Vendar bi se morda kljub temu dalo kaj reči tudi o vrednostnih rezultatih naše inovacijske dejavnosti, ali ne?

Panožna kolektivna pogodba vsebuje tudi določila o osebnih dohodkih delavca za rezultate inovacij in zaradi teh določil bo vrednostne rezultate inovacijske dejavnosti vsekakor treba ugotovljati.

Franc PEČOVNIK: Gospodarsko korist od inovacij iz leta 1990 je težko primerjati z ustvarjeno v letu poprej, in to zaradi izredno velike inflacije. Uradno priznan količnik rasti cen industrijskih proizvodov v letu 1989 je 25,18 (rasti cen na drobno pa 27,8). In če bi glede na ta količnika preračunali in primerjali gospodarske koristi od inovacij, bi dobili izjemno velike, kljub temu pa dokaj pravilne zneske. Vendar tako velike zneske nekateri zanesljivo ne bi priznali in jih zato tudi ne kaže izračunavati.

Kakšna cenovna razmerja je v resnici sprožila inflacija, smo najbolje občutili pri vsakdanjih cenah proizvodov. Navajanje samo približnih, površnih primerjav pri tem pa je nekoristno. Smiselno je le, da podrobneje pogledamo rezultate inovacijske dejavnosti za leto 1990.

V letu 1990 je bilo prijavljenih 123 inovacijskih predlogov. Od inovacij, ki se uporabljajo, jih je

"Gledati je treba naprej!"

bilo nagrajenih 98. Z uporabo inovacij je bila v letu 1990 ustvarjena korist v znesku 15 730 000 dinarjev. Stroškov (to so predvsem denarna izplačila avtorjem inovacij) je bilo za 708 000 dinarjev. Ustvarjeni dobiček pa je tako znašal 15 022 000 dinarjev. 80 % dobička, to je okoli 12 milijonov dinarjev, je treba nameniti za nadaljnji potek in razvoj inovacijske dejavnosti. To je precej sredstev, in če jih bomo gospodarno namensko uporabili, lahko pričakujemo, da bomo pri inovacijski dejavnosti v bodoče imeli dobre rezultate.

RUDAR: Na lanskem srečanju racionalizatorjev ste posebej poudarili, da se bomo pri inovacijskem delu tudi pri nas vedno pogosteje morali ubadati s problemom dajanja in pridobivanja informacij in da so nepogrešljiv pripomoček za razreševanje tega problema postali računalniški sistemi za izmenjavo podatkov.

Klasični načini dobivanja informacij o tehnično-tehnoloških novostih (različni strokovni posveti, simpoziji, obiski sejmov in razstav raznih tehnično-tehnoloških novosti, ekskurzije v moderne obrate in razvojno-raziskovalne

ustanove, informiranje po RTV, publikacije in podobno) pa da v razvitem svetu postajajo neracionalni; torej negospodarni, neekonomični, ker so zaradi varovanja podatkov o tehnično-tehnoloških novostih kot industrijski lastniki in trženja s temi novostmi programske vedno bolj skopi.

Kako se tega problema lotevamo v RLV; smo od lani že kaj napredovali, da bi ga bolj obvladali?

Franc PEČOVNIK: Pravočasne in sveže informacije so danes povsod glavni pogoj za učinkovito in uspešno strokovno delo. Take informacije pa je danes možno dobiti edino z računalniško izmenjavo podatkov.

V letu 1990 je bilo v RLV na tem področju veliko storjenega. RLV se je priključil na jugoslovansko paketno računalniško mrežo JUPAK in se kot član navezal na tri pomembne slovenske zbirne centre podatkov: Informacijski center Ljubljana, Informacijski center Gospodarske zbornice Slovenije in Računski center Univerze v Mariboru. S tem si je omogočil dostop do vseh pomembnejših domačih zbirk podatkov, prek navedenih centrov pa tudi dostop do inozemskih zbirk podatkov.

Potrebna računalniška oprema je bila nabavljena, vgrajena in že obratuje. Ždaj pa poteka usposabljanje strokovnih delavcev za to delo. Po tej poti si bo RLV v bodoče lahko pridobil vse potrebne tehnične, tehnološke, poslovne in druge informacije, kar je za njegov nadaljnji razvoj in gospodarjanje tudi zelo pomembno. Poleg tega je v RLV že veliko strokovnih izdekov, ki imajo tržno vrednost, niso pa še računalniško urejeni in ponujeni tržišču. Tudi to je treba čimprej urediti. Strokovno delo na tem področju pa je zelo zahtevno in opraviti ga je možno le z dobrim sodelovanjem vseh potrebnih strokovnjakov.

RUDAR: Vi ste se na svojem strokovnem področju, in na tehničnem in poslovnem področju na splošno, že dodobra prekalili. Bili ste že – pravzaprav, kaj sploh še niste izkusili...

Pa povejte zato še kaj o sebi s tega vidika in o vašem gledanju na naše gospodarstvo in njegovo vodenje v tem našem prehodnem času, ko "nanovo odkrivamo Ameriko"!

Franc PEČOVNIK: Zares me je življenje kalilo. Vseskozi sem moral intenzivno strokovno delati, kljub temu, da sem bil pretežno na vodilnih delovnih mestih. To pa zato, ker so to bila vodilna delovna mesta, na katerih se je bilo treba ukvarjati s problemi investicijske izgradnje in proizvodnje. Moje delo je bilo torej vedno "delo v živo", ukvarjanje s problemi gospodarjenja v podjetjih in ne "filozofiranje" o gospodarjenju. Takšno delo pa seveda človeka oblikuje po svoje in mu ne dopušča nikjer niti zaletavosti niti prevelikih spodrsrljajev. Še več, oblikuje ga v človeka, ki ne trpi zaletavosti in večjih spodrsrljajev tudi pri delu drugih. Zaletavosti in velikih spodrsrljajev pa so si pri nas nekateri v preteklosti privoščili nič koliko. In človek, ki je nanje opozarjal, je zaradi tega marsikaj doživel.

A pustimo to, sedaj je treba gledati le naprej in se spoprijemati s stvarnostjo današnjega časa. Gre za preživetje. Vsak korak je pomemben. Menim pa, da so predvsem pomembne tele stvari:

– **preudarnost in razumnost celotnega naroda**

Vsakdo naj bi najprej svoje delo in mnenja temeljito presodil in tako dobil svojo "mero" za dobro in slabo, še posebej na področju, na katerem dela. Odločitve naroda so v jedru seštevki odločitev posamezni-

kov. To bo v bodoče vedno bolj očitno. In končno, če je narod dovolj razgledan in preudaren, tudi njegove vlade in njegovi delavci ne morejo delati velikih napak.

– **uporaba domačega znanja, zmogljivosti in izkušenj**

Bi namreč mogoče ustvarjati blagostanja neke države pretežno na uvoženem znanju in izkušnjah in v uvoženem redu. Le domači človek, njegovo delo in znanje sta prava podlaga za to. Tega se, žal, nikoli nismo dovolj zavedali in se še tudi danes ne. Saj namesto, da bi tuje znanje postajalo tudi naše orodje, postajamo mi orodje tujega znanja. Vsak Japonec, na primer, je zelo ponosen na svoj nacionalni proizvod, mi pa se vsakega domačega skoraj sramujemo. Zakaj?

– **medsebojno upoštevanje in zaupanje pri delu**

Vemo, da nam gre za nohte, da gre za naše preživetje. Gospodarstvo se nam je sesulo, kot da bi se končala vojna. Nujno ga je treba temeljito preurediti in pravilno usmeriti. Za to pa je potrebno precej znanja, izkušenj in usklajenega delovanja. Kako pa naj vse to izvedemo, če nihče nikomur ne zaupa, niti stroka stroki!

Sicer pa, če ne cenimo svojih strokovnjakov, ne zaupamo našim ljudem – komu bomo potem? V mednarodni konkurenci ni sentimentalnosti. Modrejši, enotnejši in produktivnejši prednjačijo.

Slovenija se želi vključiti v mednarodno tržišče in se uveljaviti. Le z marljivostjo, enotnostjo, preudarnim in strokovnim delom naših delavcev in sploh vseh naših ljudi, bomo lahko to dosegli in prebrdili probleme, ki so se nam desetletja kopičili.

Menim pa, da se vsi v RLV, ki se ukvarjajo z inovacijami, vsega tega dobro zavedajo in bodo po svojih močeh v tej smeri storili vse za boljši jutri.

R. B.

PREGOVORI IN REKI

Sreča leži okrog nas, treba jo je samo pobrati.

(Remarque)

Jutrišnji svet pripada tistim, ki oznanjajo veselje.

(F. Heer)

Prava naslada ni v tem, da najdeš resnico, temveč da jo iščeš.

(Tolstoj)

Če je moja dolžnost delati, je moja pravica živeti.

(Kosovel)

Vino pij z male steklenice, učenost iz velike.

(Kitajski pregovor)

Delo vliva olje v svetilko življenja, mišljenje vžiga njen plamen.

(John Bellers)

Ljubše mi je, da se svet sprašuje, zakaj spomenika nimam, kakor, zakaj ga imam.

(Kato)

Izogibajte se kozla od spredaj, konja od zadaj, zlega človeka pa od vseh strani.

(Ruski pregovor)

Ko podirate spomenike, shranite podstavke, vedno se dajo uporabiti.

(Stanislav Jěrzy Lec)

Svečeniki zapovedujejo vsem skromnost. Držijo pa se te zapovedi samo siromašni.

(B. Russel)

ODŠLI SO V POKOJ

Stanislav BRAČIČ, upokojen 7. decembra

Rojen je bil 19. decembra 1940 v Strmcu nad Dobrno. Poročen z Marto, rojeno Cviki.

Od 9. marca 1963 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1960.

Leta 1963 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1986 je bil premeščen v Jamo Škale in leta 1989 v Jamo Pesje, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1965 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1970 še za kvalificiranega kopača.

Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Anton MUSTER, upokojen 15. decembra

Rojen je bil 28. decembra 1942 v Košakih pri Mariboru. Poročen z Milko, rojeno Šipek.

Od 20. aprila 1965 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvami pa že od leta 1960.

Leta 1965 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami zahod. Leta 1967 je bil premeščen v Jamo vzhod, leta 1969 v Jamo zahod, leta 1970 v Jamo vzhod, leta 1973 v Jamo zahod, leta 1974 v Jamo vzhod in leta 1990 v Priprave, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1976 je opravil izpit za rudarskega nadzornika.

Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah in bil dejaven v samoupravnih organih in političnih organizacijah.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Ivan PLAZNIK, upokojen 18. decembra

Rojen je bil 19. novembra 1943 v Ravnah pri Šoštanjju. Poročen z Elizabeto, rojeno Čas.

Od 29. marca 1965 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Jami Škale. Leta 1977 je bil premeščen v Jamski transport, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Anton STROPNIK, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 13. aprila 1941 v Lepi njivi pri Mozirju.

Od 18. junija 1960 je neprekinjeno delal v organizacijah, združenih v bivši REK Velenje. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v Jami

vzhod. Leta 1961 je bil premeščen v Skupne službe RLV, leta 1974 v kadrovsko-socialni sektor skupnih služb bivšega REK Velenje, nazadnje pa je spet delal v skupnih službah rudnika; kot referent za socialno zavarovanje, kar je bil tudi skoraj dve desetletji dela pri nas. Leta 1965 je ob delu dokončal srednjo ekonomsko šolo.

Zelo aktiven je bil tudi v samoupravnih organih, pri sindikatu in pri avtomotu športu.

Sodeloval je tudi pri udarniški izgradnji Velenja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo pri RLV in več priznanj za uspešnost na avto-moto športnih prireditvah.

Dominik RAZGOR, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 21. julija 1929 v Landeku pri Strmcu nad Dobrno. Poročen s Cilko, rojeno Rednak.

Od 4. decembra 1980 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani čevljar v rudniški delavnici za izdelavo sredstev za osebno zaščito pri delu, ki je zdaj del obrata HTZ, in delal v njej do upokojitve. Sodeloval je tudi pri udarniški izgradnji Velenja.

Edvard MEŽNAR, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 26. marca 1942 v Šaleku pri Velenju. Poročen z Marijo, rojeno Močenik.

Od 15. septembra 1964 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1961.

Leta 1964 se je zaposlil kot kvalificirani zidar v jamski gradbeni skupini, zdaj Jamske gradnje, kjer je nazadnje opravljal poslovodska dela.

Leta 1970 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1978 še za rudarskega nadzornika.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Florjan NAPOTNIK, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 3. maja 1948 v Radegundi pri Mozirju. Poročen z Dragico, rojeno Žalec.

Od 8. julija 1977 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Pripravah, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1980 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1981 še za kvalificiranega kopača.

Franc KOČAR, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 1. oktobra 1929 v Motniku pri Kamniku. Poročen z Ireno, rojeno Gerl.

Od 1. januarja 1981 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot dipl. ing. rudarstva, z doseženim naslovom magistra rudarstva in

doktorja tehničnih ved ter habilitiranega univerzitetnega profesorja, na področju dolgoročnega razvoja in geomehanskih raziskav strokovnega dela rudniških skupnih služb in delal na njem do upokojitve.

Bil je tudi predsednik Skupščine Enot raziskovalne skupnosti Slovenije za odkrivanje in raziskave surovin splošnega pomena.

Dobitnik reda dela z zlatim vencem, plakete za znanstveno sodelovanje z rudarsko akademijo v Krakovu na Poljskem, plakete za pedagoško delo, naslova zaslužni in častni član Jugoslovanskega društva za mehaniko hribin in podzemna dela in še drugih priznanj.

Prošnja Jamomerstva RLV

Lastniki starih fotografij, slik, risb in podobnih drugih dokumentov iz preteklosti RLV in krajev v njegovi okolici!

Naš arhiv z dokumenti te vrste bi radi obogatili in izpopolnili. Zato vas prosimo, da nam pri tem pomagate.

Če imate kak takšen dokument, ga prinesite v uredništvo Rudarja. To je v sobo 331 v 3. nadstropju upravne zgradbe RLV v sklopu NOP – v Novih Prelogah.

Vse, kar boste prinesli, vam bomo nepoškodovano v dogovorjenem roku vrnili. Samo toliko časa bi radi zadržali, da preslikamo.

Če bo kak dokument, ki ga boste prinesli, posebno zanimiv, ga bomo preslikali tudi za primerno objavo v Rudarju. To je z navedbo njegovega lastnika in nekaj njegovih besed o objavljenem dokumentu.

Srečko Meh,
vodja Jamomerstva RLV

Naj bo vsak dan praznik!

Natačno čez štirinajst dni bo 8. marec. To je eden od datumov v koledarju, ki imajo svoje ime in so označeni kot prazniki.

Osmemu dnevu v marcu je ime dan žena. Bojda pa tega imena ta dan ne bo, nosil več dolgo. Govori se namreč, da bomo ta praznik opustili in namesto njega začeli praznovati materinski dan. Ta praznik praznujejo 12. maja v zahodno-evropskih državah.

Če bo res tako, bo iz nekaterih zgolj praktičnih vidikov po novem bolje: v marcu bo en vzrok manj za veseljačenje, sredi maja bodo rožice v cvetličarnah cenejše, na travnikih pa sploh zastoj.

Dajmo šalo na stran! Vsekakor pa bomo morali staremu dnevu žensk ali novemu materinskemu dnevu dati novo vsebino, pomen. Kajti takšen, kot je bil ta praznik zadnja leta, nam gotovo ni bil v ponos. Ne ženskam ne moškim. Mnogo žensk je osmi dan v prvem mesecu pomladi čutilo več grenkobe v srcu kot katerikoli drug dan v letu in slišalo toliko obljub in lepih besed kot nikoli več do naslednjega 8. marca.

Zdaj – v času "nove oblasti" in domala vsakodnevnih novosti na vseh področjih, tudi pri opuščanju starih praznikov in umišljanju novih – bi morda lahko našli kar primeren dan v letu, ki bi ga poimenovali "dan človeka". Morali pa bi ta dan doživljati kot dan državnosti, domovine, na primer. Tudi ta praznik slavimo le enkrat v letu, a vendar domovino spoštujemo in ljubimo vse leto, vse življenje.

In domovina smo tudi ljudje. Moški in ženske.

Srečno

Diana Janežič

